

תמ"א / 40 / ב

**תכנית מתאר ארצית למיגון מתקני תשתית לאומיים
ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים, שיפור עמידות
מתקנים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידת
אדמה והקמת מתקני מערכת התרעה**

הוראות התכנית

מינהל התכנון	
חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965	
תכנית מתאר ארצית מאושרת	
ע"י הממשלה לפי החלטתה	
מס' <u>4636</u>	מתאריך <u>18.7.19</u>
והחתומה בידי מזכיר הממשלה	
ובראש מועצה הארצית	
מזכיר הממשלה	מזכיר המועצה הארצית

תמוז תשע"ט, יוני 2019

דברי הסבר

התכנית עוסקת בנושאים הקשורים להיערכות לשעת חירום וכוללת שלושה פרקים:

1. פרק א' – מיגון מתקני תשתית לאומיים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים

פרק זה עוסק בנושאים הבאים:

- א. הסדרת האפשרות למתן היתר לרכיבי מיגון למבנים, מתקנים וקווי תשתית לאומיים וכן מתקנים או מבנים הכוללים חומרים מסוכנים קיימים או מאושרים, אשר שר הביטחון קבע שמיגונם חיוני לביטחון המדינה, שלום הציבור או לשם הבטחת הרציפות התפקודית שלהם בשעת חירום. תכנית זו מסדירה, בין היתר, את האפשרות למגן את המבנים, המתקנים והקווים כאמור ומאפשרת להוציא מכוחה היתרי בניה לרכיבי המיגון הנדרשים עבורם.
- ב. מתן הנחיות לתכניות מפורטות העוסקות במבנים, מתקנים וקווי תשתית לאומיים וכן מתקנים ומבנים הכוללים חומרים מסוכנים לצורך מיגונם וזאת בכדי לתת מענה מפני התקפה.

2. פרק ב' – שיפור עמידות מתקנים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידות אדמה

פרק זה עוסק בנושאים הבאים:

- א. הסדרת האפשרות למתן היתר לרכיבים לשיפור עמידות מבנים, מתקנים וקווים הכוללים חומרים מסוכנים קיימים או מאושרים מפני רעידות אדמה. תכנית זו מסדירה, בין היתר, את האפשרות לשפר את עמידות המבנים, המתקנים והקווים כאמור ומאפשרת להוציא מכוחה היתרי בניה לרכיבים הנדרשים עבורם.
- ב. מתן הנחיות לתכניות מפורטות העוסקות במבנים, מתקנים וקווים הכוללים חומרים מסוכנים לצורך שיפור עמידותם מפני רעידות אדמה.

3. פרק ג' – הקמת מערכת ארצית להתרעה מפני רעידות אדמה

מערכת "תרועה" הינה מערכת אשר תפקידה לקלוט את תזוזות המבנה ברעידת האדמה ולעדכן בכך את מערכת ההתרעה הארצית מפני רעידות אדמה.

ביום 28.1.16 חתם שר האוצר על צו התכנון והבניה (פטור מתכנית ומהיתר להקמת מערכת התרעה ארצית מפני רעידות אדמה) שתוקפו נקבע לתקופה של 3 שנים, בהתאם לסעיף 266 ה(ב) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965. ביום 4.9.18 המליצה המועצה הארצית לשר האוצר על הארכת צו זה לתקופה נוספת של 3 שנים.

המערכת כוללת כ- 120 מתקנים בפריסה ארצית ותכנית זו מאפשרת להוציא היתר בניה מכוחה למתקנים אלה כאשר נדרש היתר להקמתם.

1. שם התכנית

תכנית זו תקרא: תמ"א 40/ב- תכנית מתאר ארצית למיגון מתקני תשתית לאומיים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים, שיפור עמידות מתקנים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידת אדמה והקמת מתקני מערכת התרעה (להלן: "התכנית").

2. מטרת התכנית

לקבוע הסדרים תכנוניים העוסקים בנושאים הבאים:

א. מיגון מבנים, מתקנים וקווי תשתית לאומיים וכן מיגון מבנים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים, קיימים או מאושרים. בנוסף, קביעת הנחיות לתכניות מפורטות למבנים, מתקנים וקווי תשתית וכן למבנים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים כך שיכללו הוראות לעניין מיגונם.

ב. שיפור עמידות למבנים, מתקנים וקווים הכוללים חומרים מסוכנים, קיימים או מאושרים, מפני רעידות אדמה, וכן קביעת הנחיות לתכניות מפורטות למבנים, מתקנים וקווים הכוללים חומרים מסוכנים, כך שיכללו הוראות לעניין שיפור עמידותם מפני רעידות אדמה.

ג. הקמת מתקני מערכת התרעה מפני רעידות אדמה ומתן אפשרות להוצאת היתר בניה מכוחה של תכנית זו עבור מתקנים אלו.

3. תחום התכנית

השטח בו חל חוק התכנון והבניה, תשכ"ה- 1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה").

4. מסמכי התכנית

הוראות הכוללות 9 עמודים.

5. יחס לתכניות אחרות

א. תכנית זו אינה משנה תכניות אשר אושרו קודם תחילתה אלא אם נקבע בה במפורש אחרת.

ב. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 6.2 (יג) האמור בתכנית זו כפוף למגבלות שנקבעו בתכנית מתאר ארצית אחרת או בתכנית מתאר מחוזית, לגבי הנושאים הכלולים בתכנית זו.

פרק א' – מיגון מתקני תשתית לאומית ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים

6.1 הגדרות – בפרק זה-

"התקפה" - כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951.

"חומר מסוכן" – כל חומר שהוכרז בצו בהתאם לסעיף 22א לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א – 1951.

"מתקן תשתית לאומית" - מבנה או מתקן למים וביוב, סילוק וטיפול בפסולת, תחנת כוח וחשמל, אנרגיה, תקשורת, תחבורה, גז, נפט ודלק, לרבות הקווים והמתקנים הנלווים הנדרשים לתפקודם (למעט קווי מתח עיליים), מוסדות בריאות ציבוריים חיוניים, ולעניין סעיף 6.2 גם מבנים ומתקנים נוספים אשר שר הביטחון החליט כי מהווים תשתית לאומית.

כל מונח שלא הוגדר מפורשות בתכנית זו תהא נודעת לו המשמעות שיש לו בחוק התכנון והבניה או בחוק התגוננות האזרחית, תשי"א - 1951, לפי העניין, בין שהוגדר בהם מפורשות ובין שלא הוגדר כך, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת.

6.2 מוסד תכנון המוסמך לתת היתר, רשאי לתת היתר מכוח תכנית זו, להקמת רכיבי מיגון הנדרשים למיגון מתקן תשתית לאומית וכן למיגון מבנים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים (להלן בפרק זה: "המבנה או המתקן") ובכלל זה לאשר לשם הקמת המיגון חריגה מהוראות התכנית המפורטת החלה במקום לעניין גובה המבנה, תכנית וקווי הבניין, ובלבד שהתקיימו כל התנאים הבאים:

א. שר הביטחון קבע, טרם הגשת הבקשה להיתר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, כי מיגון המבנה או המתקן הינו חיוני לשם בטחון המדינה, שלום הציבור או לשם הבטחת הרציפות התפקודית שלהם בשעת חירום.

ב. קביעת רכיבי המיגון תעשה על פי הנחיות פיקוד העורף ולעניין מיגון מתקן תשתית לאומית בהתייעצות עם משרד האנרגיה.

ג. ככל שהמיגון המבוקש חורג ממגבלות בניה שמטרתן בטיחות טיסה, יינתן ההיתר לאחר התייעצות עם רשות התעופה האזרחית או מערכת הביטחון, לפי העניין.

ד. רכיב המיגון ימוקם בתחום המגרש שבו מצוי המבנה או המתקן. במקרים חריגים, ניתן יהיה להקימו במגרש גובל ובלבד שהמגרש נכלל בתחום התכנית למבנה או המתקן, נשלחה הודעה אישית לבעלי הזכויות באותו מגרש ונתקבלה הסכמתם.

ה. רכיב המיגון יוקם מבלי שתיפגע הפעילות השוטפת של המבנה או המתקן, למעט תקופת ההקמה.

ו. בנוגע למיגון מתקני הגז הטבעי, התקבל אישור הממונה על הבטיחות כמשמעותו בחוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002, לעניין אי פגיעה בבטיחות.

ז. המיגון יעשה באמצעות הקמת קירות, קוביות בטון, לוחות פלדה ואלמנטים נוספים היצוקים באתר, מסגרות מגן עבור דלתות וחלונות ואמצעים נוספים שיידרשו ע"י פיקוד העורף ובתנאי שרוחבם לא יעלה על 3.5 מ'.

- ח. ככל שרכיב המיגון יבנה בתת הקרקע, עומקו יהיה עד 2.5 מ'.
- ט. רכיב המיגון יבנה סמוך, ככל הניתן, למבנה או המתקן. המרחק המקסימאלי להצבת רכיב המיגון מדופן המתקן יהיה עד 8 מ'.
- י. גובה המיגון למבנה או למתקן לא יעלה על 9 מ' מעל פני הקרקע.
- יא. בקשה להיתר לרכיב המיגון בתחום מתקני או קווי תשתית אחרים לרבות דרכים, תועבר להתייעצות הנדסית עם הרשות או הגוף המוסמכים על פי דין להחזיק או להפעיל את מתקן, קו התשתית או הדרך.
- יב. מוסד התכנון ישקול את עמידות רכיב המיגון בפני רעידות אדמה.
- יג. הייתה הבקשה להיתר עבור מיגון מבנה או מתקן אשר אושרה לגביו תכנית מתאר ארצית מפורטת או תכנית לתשתית לאומית, לא יינתן היתר מכוח תכנית זו, אלא לאחר שהתקבל אישור המועצה הארצית לתכנון ובניה או ועדת המשנה שלה.
- יד. מוסד התכנון יהיה רשאי לקבוע, חובת פירוק המיגון, במסגרת החלטתו לתת היתר מכוח תכנית זו, וזאת לאחר שפיקוד העורף נתן אישורו שאין צורך במיגון.
- טו. פרסום וידוע הציבור :

1. לא יחליט מוסד תכנון על מתן היתר מכוח תכנית זו, אלא לאחר שתפורסם באתר האינטרנט של הועדה המקומית, הודעה המפרטת את מהות הבקשה וכן את האפשרות להגשת התנגדות לבקשה להיתר, תוך 30 ימים מיום הפרסום באתר האינטרנט או בשלט, כאמור בפסקה 2 להלן, לפי המאוחר מביניהם.
2. הודעה המפרטת את מהות הבקשה תוצג במקום בולט בחזית הקרקע או הבניין שעליהם חלה הבקשה במשך התקופה להגשת ההתנגדויות.
3. הוגשה התנגדות לבקשה להיתר על פי סעיף זה, תידון ההתנגדות על ידי הועדה המקומית. לעניין פסקה זו "ועדה מקומית" לרבות רשות רישוי כמשמעותה בסעיף 255 יד' לחוק התכנון והבניה לגבי השטחים שבתחום סמכותה.
4. ככל שהפרסום עלול להביא לפגיעה בביטחון המדינה, לבקשת נציג שר הביטחון בוועדה המחוזית שבתחומה הוגשה הבקשה להיתר, תועבר הבקשה להיתר לדיון בוועדת המשנה למתקנים ביטחוניים של הועדה המחוזית.

6.3 הנחיות לתכניות מפורטות העוסקות במתקני תשתית לאומית ולמתקנים או מבנים הכוללים חומרים מסוכנים

- א. מוסד תכנון המוסמך לאשר תכנית מפורטת למבנה או למתקן, יבחן את הצורך במיגונו ויקבע הוראות בנושא מיגון המבנה או המתקן וזאת לאחר התייעצות עם פיקוד העורף, אלא אם הודיע פיקוד העורף כי לא נדרש מיגון. מוסד התכנון לא יחליט על הפקדת התכנית אלא לאחר קיום ההיוועצות כאמור.
- ב. מוסד התכנון ייתן עדיפות להקמת המבנה או המתקן או חלקים ממנו בתת הקרקע, ככל הניתן.

פרק ב' – שיפור עמידות מבנים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידות

אדמה

7. שיפור עמידות מבנים ומתקנים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידות אדמה

7.1 הגדרות – בפרק זה-

"חומר מסוכן" - חומר מוסדר כהגדרתו במסמך "הערכות ושיפור עמידות מפעלים לרעידות אדמה" כנוסחו באתר המשרד להגנת הסביבה, כפי שיעודכן מעת לעת.

"רכיב ביסוס" - רכיב המשמש להעברת הכוחות מהמבנה לקרקע, כגון כלונסאות או עוגני קרקע.

כל מונח שלא הוגדר מפורשות בתכנית זו תהא נודעת לו המשמעות שיש לו בחוק התכנון והבניה או בחוק החומרים המסוכנים - התשנ"ג 1993, לפי העניין, בין שהוגדר בהם מפורשות ובין שלא הוגדר כך, והוא כשאינו כוונה אחרת משתמעת.

7.2 מוסד תכנון המוסמך לתת היתר, רשאי לתת היתר בניה מכוח תכנית זו, להקמת רכיבים לשיפור עמידות מבנים, מתקנים וקווים הכוללים חומרים מסוכנים מפני רעידת אדמה (להלן בפרק זה: "המבנה או המתקן"), ובכלל זה לסטות מהוראות התכנית המפורטת לעניין גובה המבנה או המתקן, תכסית וקווי הבניין ובלבד שהתקיימו כל התנאים הבאים:

- א. אופן הקמת רכיב שיפור העמידות יעשה על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה.
- ב. ככל שהמיגון המבוקש חורג ממגבלות בניה שמטרתן בטיחות טיסה, יינתן ההיתר לאחר התייעצות עם רשות התעופה האזרחית או מערכת הביטחון, לפי העניין.
- ג. רכיב שיפור העמידות ימוקם בתחום המגרש שבו מצוי המבנה או המתקן. במקרים חריגים, ניתן יהיה להקימו במגרש גובל ובלבד שהמגרש נכלל בתחום התכנית למבנה או המתקן ונשלחה הודעה אישית לבעלי הזכויות באותו מגרש ונתקבלה הסכמתם.
- ד. רכיב שיפור העמידות יוקם מבלי שתיפגע הפעילות השוטפת של המבנה או המתקן, למעט בתקופת ההקמה.
- ה. בנוגע לשיפור עמידות מתקני הגז הטבעי, התקבל אישור הממונה על הבטיחות כמשמעותו בחוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002, לעניין אי פגיעה בבטיחות.
- ו. ככל שרכיב שיפור העמידות יעשה בתת הקרקע, עומקו יהיה עד 2.5 מ'. לגבי רכיבי ביסוס בתת הקרקע העומק המותר יהיה עד 30 מ'.
- ז. רכיבים לשיפור עמידות מפני רעידות אדמה ייבנו, ככל הניתן, בקרבה למבנים, למתקנים וקווים ועד למרחק של 3 מ' מהם.
- ח. גובה רכיבי שיפור העמידות מפני רעידות אדמה לא יעלה על 1.5 מ' מעל גובה המבנה או המתקן הקיים.
- ט. פרסום וידוע הציבור:

1. לא יחליט מוסד תכנון על מתן היתר מכוח תכנית זו, אלא לאחר שתפורסם באתר האינטרנט של הועדה המקומית, הודעה המפרטת את מהות הבקשה וכן

- את האפשרות להגשת התנגדות לבקשה להיתר תוך 30 ימים מיום הפרסום באתר האינטרנט או בשלט, כאמור בפסקה 2 להלן, לפי המאוחר מבניהם.
2. הודעה המפרטת את מהות הבקשה תוצג במקום בולט בחזית הקרקע או הבניין שעליהם חלה הבקשה במשך התקופה להגשת ההתנגדויות.
3. הוגשה התנגדות לבקשה להיתר על פי סעיף זה, תידון ההתנגדות על ידי הועדה המקומית. לעניין פסקה זו "ועדה מקומית" לרבות רשות רישוי כמשמעותה בסעיף 255 י"ד לחוק התכנון והבניה לגבי השטחים שבתחום סמכותה.
4. ככל שהפרסום עלול להביא לפגיעה בביטחון המדינה, לבקשת נציג שר הביטחון בוועדה המחוזית שבתחומה הוגשה הבקשה להיתר, תועבר הבקשה להיתר לדיון בוועדת המשנה למתקנים ביטחוניים של הועדה המחוזית.

7.3 הנחיות לתכניות מפורטות העוסקות במבנים ובמתקנים הכוללים חומרים מסוכנים

מוסד תכנון המוסמך לאשר תכנית מפורטת למבנה או מתקן הכולל חומרים מסוכנים, יבחן את הצורך בשיפור עמידות המבנה או המתקן ויקבע הוראות לאופן הקמת רכיב שיפור העמידות מפני רעידות אדמה, וזאת לאחר התייעצות עם המשרד להגנת הסביבה וועדת ההיגוי הבין-משרדית להערכות לרעידות אדמה, אלא אם הודיע המשרד להגנת הסביבה כי הדבר אינו נדרש. מוסד התכנון לא יחליט על הפקדת התכנית אלא לאחר קיום ההיוועצות כאמור.

פרק ג- תכנית להקמת מתקני מערכת התרעה מפני רעידות אדמה

8. הגדרות

"גלאי סיסמי"- סיסמוגרף או מד תאוצה המזהה תנודות קרקע בזמן אמת.
"מתקן מערכת התרעה מפני רעידות אדמה"- מבנה העומד בתנאים המפורטים בסעיף 9 שבבסיסו מוצב גלאי סיסמי שתפקידו לקלוט את תזוזת המבנה בעת רעידת אדמה ולעדכן בכך את מערכת ההתרעה הארצית מפני רעידות אדמה.

9. מתקני המערכת הארצית להתרעה מפני רעידות אדמה

מוסד תכנון המוסמך לתת היתר, רשאי לתת היתר מכוח תכנית זו, להקמת מתקני מערכת התרעה בכל יעוד קרקע, למעט ביעודים הבאים: מגורים, מסחר, מבנים ומוסדות ציבור ובהתאם לתנאים הבאים:

א. בתת הקרקע יותר מבנה תת קרקעי, כלהלן:

1. תחתית המבנה תהיה טמונה בעומק של עד 7 מ', מפני הקרקע.
 2. רוחב המבנה עד 4 מ' ואורך המבנה עד 4 מ'.
 3. גובה המבנה (ברוטו - בין המישורים החיצוניים של הרצפה והתקרה) לא יעלה על 6 מ'.
 4. חיבור לרשת חשמל קיימת בתחומי המגרש ובלבד שהחיבור יהיה תת קרקעי.
- ב. על פני הקרקע יותרו הקמת הרכיבים הבאים:

1. פתח גישה למבנה התת קרקעי.
2. אנטנת תקשורת לצורך חיבור למערכת ההתרעה מפני רעידות אדמה, שתוצב על גג המבנה התת קרקעי וגובהה לא יעלה על 2.5 מ' מפני הקרקע.
3. תיחום המתקן, באמצעות גדר הבנויה מחומרים קלים ככל הניתן. היקף השטח המגודר לא יעלה על 100 מ"ר.
4. ארון חשמל ותקשורת באורך עד 1 מ', ברוחב עד 1 מ' וגובה עד 1.5 מ'.
5. מתקן פוטו וולטאי, לשימוש מתקן מערכת ההתרעה, באורך עד 6 מ', ברוחב עד 6 מ' וגובה עד 1.5 מ'.

ג. המתקן יוקם בהתאם להנחיות ולמפרט המכון הגאולוגי.

ד. מתקן מערכת התרעה מפני רעידות אדמה בשטח בטחוני יידרש לאישור נציג שר הביטחון בועדה המחוזית הנוגעת בדבר.

ה. פרסום וידוע הציבור:

1. לא יחליט מוסד תכנון על מתן היתר מכוח תכנית זו, אלא לאחר שתפורסם על חשבון המבקש בעיתון ובאתר האינטרנט של הועדה המקומית, הודעה המפרטת את מהות הבקשה וכן את האפשרות להגשת התנגדות לבקשה להיתר, תוך 30 ימים מיום

הפרסום בעיתון, באתר האינטרנט או בשלט כאמור בפסקה 2 להלן, לפי המאוחר מבניהם.

2. הודעה המפרטת את מהות הבקשה תוצג במקום בולט בחזית הקרקע או הבניין שעליהם חלה הבקשה במשך התקופה להגשת ההתנגדויות.

3. הוגשה התנגדות לבקשה להיתר על פי סעיף זה, תידון ההתנגדות על ידי הועדה המקומית.

פרק ד' - כללי

10. לא יינתן היתר מכוח תכנית זו לרכיבי מיגון או לרכיבי שיפור עמידות מפני רעידת אדמה אם נקבעו הוראות בתכנית המפורטת למבנה או מתקן, לעניין מיגונם או שיפור עמידותם מפני רעידות אדמה.

11. נקבעה חובת התייעצויות בתכנית זו לשם הגשת בקשה להיתר או לשם הוצאת ההיתר, תינתן חוות הדעת על ידי הגוף המייעץ תוך 30 יום, מיום שהועברו אליו המסמכים הנדרשים לשם מתן חוות הדעת. לא מסר הגורם המייעץ את חוות דעתו במועד כאמור, ניתן יהיה להגיש בקשה להיתר, ומוסד התכנון יידון בבקשה אף ללא חוות דעת כאמור.

12. מוסד התכנון הדן בהיתר ייתן את הדעת לעניין עיצוב והשתלבות המבנה או המתקן בסביבתו וכן לאמצעים שיינקטו למזעור הפגיעה בסביבה ובנוף, ככל הנדרש.

13. בתחום הסביבה החופית, מוסד התכנון המוסמך לתת היתר, יתייחס לחומרי הגמר של רכיבי המיגון ורכיבי שיפור העמידות מפני רעידות אדמה של המבנה או המתקן, כך שיותאמו לסביבה החופית, כגון שימוש בצבע המשתלב בסביבה, שימוש בבטון דמוי כורכר ואמצעים חזותיים נוספים, לשם הקטנת ההשפעה על הסביבה החופית.

14. לא יינתן היתר מכוח תכנית זו בתחום הסביבה החופית, כהגדרתה בחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004 אלא אם ניתן אישורה של הועדה לשמירה על הסביבה החופית.

15. על אף האמור בתכנית זו, מוסד תכנון המוסמך לתת היתר רשאי לתת היתר מכוח תכנית זו בחריגה מהמידות המצוינות בהוראות תכנית זו, בשיעור של עד 25% מהקבוע בתכנית ובלבד שהתקבל אישור הועדה המחוזית. בתחום הסביבה החופית ניתן לאשר חריגה כאמור ובלבד שהתקבל גם אישור הועדה לשמירה על הסביבה החופית.

